

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 249/2021-63

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou BODA LEGAL, s. r. o., [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Juraj Boďa, proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 12 C 285/2015-108 z 8. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Zvolen č. k. 12 C 285/2015-108 z 8. februára 2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Zvolen č. k. 12 C 285/2015-108 z 8. februára 2021 **zrušuje a vec vracia** Okresnému súdu Zvolen na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Zvolen **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **691,34 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. apríla 2021 elektronicky a 28. apríla 2021 písomne (osobne do podateľne) domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Zvolen (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) č. k. 12 C 285/2015-56 z 5. apríla 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením okresného súdu č. k. 12 C 285/2015-108 z 8. februára 2021 (ďalej len „napadnuté

uznesenie“). Súčasne navrhuje napadnuté rozhodnutia okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a žiada priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 249/2020-32 z 15. júna 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces napadnutým uznesením okresného súdu na ďalšie konanie a zároveň podľa § 129 zákona o ústavnom súde odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku do rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej. Vo zvyšnej časti (smerujúcej proti napadnutému rozsudku okresného súdu) ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

3. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a zo súdnych spisov vzťahujúcich sa na predmetné konanie vyplýva, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 285/2015 o návrhu [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“), doručenom súdu 5. augusta 2015 na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie 1 417,64 eur s príslušenstvom (ďalej len „žaloba“) vydal 5. apríla 2016 napadnutý rozsudok, ktorým zaviazal sťažovateľa ako žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu s príslušenstvom z titulu úverovej zmluvy uzatvorenej 17. mája 2003 medzi právnym predchodcom žalobcu, spoločnosťou [REDAKOVANÉ], ako veriteľom a sťažovateľom ako dlžníkom a nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 286,92 eur.

4. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti tvrdí, že o vydaní napadnutého rozsudku sa dozvedel až na základe upovedomenia súdneho exekútora o začatí exekúcie č. EX 3059/16 z 3. decembra 2020, ktoré mu bolo doručené 14. decembra 2020, a s jeho obsahom sa oboznámil až 22. decembra 2020 pri nahliadnutí do exekučného spisu. Predmetné exekučné konanie je vedené okresným súdom pod sp. zn. 12 Er 486/2016 v prospech oprávneného, holandskej obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] reg. č. 811 48 947, ako právneho nástupcu žalobcu proti sťažovateľovi ako povinnému. Súdny exekútor vykonáva exekúciu príkazom pohľadávky z účtu v banke, zrážkou z dávok sociálneho poistenia (starobného dôchodku) a predajom nehnuteľností v podielovom vlastníctve sťažovateľa.

5. Napadnutý rozsudok je opatrený odtlačkom pečiatky okresného súdu vyznačujúcej právoplatnosť 4. júna 2016 a vykonateľnosť 8. júna 2016, pričom k vyznačeniu došlo (podľa dátumovej pečiatky) 13. júna 2016, keďže okresný súd považoval za preukázané, že napadnutý rozsudok bol sťažovateľovi riadne doručený 19. mája 2016 (dňom, keď sa zásielka vrátila súdu).

6. Sťažovateľ je toho názoru, že napadnutý rozsudok nikdy nenadobudol a ani nemohol nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť a exekúcia je proti nemu vedená nezákonne, pretože mu nebol riadne doručený, a preto podaním doručeným súdu 7. januára 2021 požiadal o doručenie rovnopisu napadnutého rozsudku.

7. Obsahom podania, ktorým sťažovateľ požiadal o doručenie napadnutého rozsudku, bol aj návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania podľa § 122 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Svoj návrh odôvodnil tým, že sa následkom nesprávneho a nezákonného procesného postupu okresného súdu v predmetnom konaní dozvedel o existencii a obsahu napadnutého rozsudku až v čase bežiackej exekúcie vedenej na jeho základe, čím bol sťažovateľ

vyľúčený z úkonu (podania odvolania), ktorý mu patrí. Z opatrnosti sťažovateľ s podaným návrhom spojil aj zmeškaný úkon a podal proti napadnutému rozsudku odvolanie (spoločne v jednom podaní, pozn.).

8. Okresný súd napadnutým uznesením, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 23. februára 2021, jeho návrh na odpustenie zmeškania lehoty zamietol z dôvodu nepreukázania splnenia podmienky ospravedlniteľného objektívneho dôvodu. V odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval, že v danom prípade nedošlo k procesnému pochybeniu súdu, keďže rozsudok bol sťažovateľovi doručený v zmysle platných procesných predpisov. Uzavrel, že neoboznámenie sa s obsahom predmetného rozsudku bolo spôsobené vlastným konaním, resp. nekonaním sťažovateľa, keďže predmetný rozsudok neprevzal, pričom mal možnosť sa so zásielkou oboznámiť, ak by postupoval v zmysle zákona a vzhľadom na adresu trvalého pobytu by spôsobom určeným zákonom o hlásení pobytu preberal zásielky.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Proti napadnutému uzneseniu o zamietnutí návrhu na odpustenie zmeškania lehoty podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) okresný súd mu nikdy nedoručoval a ani sa nepokúsil doručiť akúkoľvek písomnosť na adresu jeho bydliska uvedenú žalobcom v žalobe (██████████), na ktorej sa v tom čase skutočne aj zdržiaval, ale žalobu, výzvu na vyjadrenie sa k žalobe, predvolanie na pojednávanie konané 5. apríla 2016 a napokon aj napadnutý rozsudok mu doručil tzv. náhradným doručením, t. j. upozornením o doručení písomnosti zverejneným na úradnej tabuli mesta Zvolen, čo považuje za zásadné pochybenie. Okresný súd totiž lustráciou v registri obyvateľov vykonanou po doručení žaloby zistil, že sťažovateľ má trvalý pobyt evidovaný v meste Zvolen (bez uvedenia konkrétnej adresy), a preto postupoval v zmysle vtedy platného § 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku [(ďalej aj „OSP“); účinného do 1. júla 2016, pozn.] v spojení s § 5 zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hlásení pobytu“), a ako adresu sťažovateľa na účely doručovania písomností považoval adresu sídla Mestského úradu mesta Zvolen. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na tú skutočnosť, že okresný súd po vydaní napadnutého rozsudku vykonal 19. mája 2016 lustráciu v systéme Sociálnej poisťovne a zistil, že sťažovateľ má bydlisko na adrese ██████████, teda na adrese totožnej, ktorú žalobca uviedol v žalobe. Navyše, okresný súd listom z 24. mája 2016 požiadal Sociálnu poisťovňu o oznámenie adresy sťažovateľa, na ktorú mu je vyplácaný predčasný starobný dôchodok, a na túto žiadosť Sociálna poisťovňa podaním doručeným okresnému súdu 9. júna 2016 oznámila, že sťažovateľovi bytom ██████████, poukazuje dôchodok na účet v banke;

b) okresný súd napriek označeniu konkrétnej adresy bydliska sťažovateľa v žalobe doručoval všetky jemu adresované písomnosti postupom podľa § 47 ods. 2 OSP upravujúcim náhradné doručenie, a to už pri ich prvom doručovaní;

c) postup doručovania písomností podľa § 47 ods. 2 OSP bol v poradí až tretím spôsobom doručovania konkrétnej písomnosti adresovanej súdom strane sporu po tom, ako sa súdu nepodarilo príslušnú písomnosť doručiť na miesto, kde sa táto osoba zdržuje, ani pri druhom opakovanom doručovaní predmetnej písomnosti na to isté miesto;

- d) okresný súd pri posudzovaní návrhu sťažovateľa na odpustenie zmeškania lehoty nezohľadnil tú skutočnosť, že žaloba ani napadnutý rozsudok mu neboli riadne doručené;
- e) z nesprávneho a nezákonného procesného postupu okresného súdu potom sťažovateľ vyvodzuje, že boli porušené jeho základné práva uvedené v bode 1 odôvodnenia tohto nálezu.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

10. Okresný súd k sťažnosti uviedol, že vo veci postupoval v zmysle platných právnych predpisov. Ďalej podotkol, že čo sa týka predmetného konania a skutočností namietaných sťažovateľom v ústavnej sťažnosti, neviduje žiadnu sťažnosť podanú sťažovateľom (či inou z procesných strán) na postup súdu. S poukazom na obsah spisu a najmä na odôvodnenia napádaných rozhodnutí považuje ústavnú sťažnosť za neopodstatnenú.

11. K veci sa vyjadrila aj zákonná sudkyňa, ktorá uviedla, že súd dodržal zákonné ustanovenia platné v čase rozhodovania, konkrétne § 45 ods. 1, § 47 ods. 1 a § 47 ods. 2 OSP a § 5 zákona o hlásení pobytu a doručoval napadnutý rozsudok prostredníctvom úradnej tabule mesta Zvolen. Keďže podľa názoru súdu v danom prípade nedošlo k procesnému pochybeniu, napadnutý rozsudok bol sťažovateľovi doručený zákonným spôsobom v zmysle uvedených ustanovení, a teda sťažovateľ sa s obsahom predmetného rozsudku neoboznámil vlastným konaním, resp. nekonaním, pretože predmetný rozsudok neprevzal, a tento mu bol doručený náhradným doručením, nebolo neoboznámenie sa spôsobené objektívnymi okolnosťami. Z týchto dôvodov súd nepovažoval návrh sťažovateľa na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania za dôvodný, a preto ho napadnutým uznesením zamietol. Podľa tvrdenia zákonnej sudkyne mal sťažovateľ možnosť sa oboznámiť so zásielkou, ak by postupoval v zmysle zákona a vzhľadom na adresu trvalého pobytu by spôsobom určeným zákonom preberal zásielky. Preto je toho názoru, že v danom prípade neboli porušené ústavné práva sťažovateľa, a ústavnú sťažnosť považuje za nedôvodnú.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

12. Ústavný súd upovedomil o podanej ústavnej sťažnosti v prijatej časti aj právnu zástupkyňu zúčastnenej osoby, ktorou je v tomto prípade žalobca – holandská obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ]. Právna zástupkyňa zúčastnenej osoby Advokátska kancelária [REDAKOVANÉ] na základe výzvy ústavného súdu oznámila, že nevyužije svoje právo a k ústavnej sťažnosti sa nebude vyjadrovať.

III.3. Replika sťažovateľa:

13. Sťažovateľ vo svojej replike, zotrúvajúc na svojej ústavnej sťažnosti, uviedol:

a) pokiaľ ide tvrdenie okresného súdu, že neviduje žiadnu sťažnosť na postup súdu, zdôraznil, že podanie sťažnosti na postup súdu nie je podmienkou vyžadovanou zákonom o ústavnom súde na podanie ústavnej sťažnosti a navyše je zřejmé, že sťažovateľ v súdnom konaní žiadnu sťažnosť na postup súdu podať nemohol, pretože o ňom nemal vôbec vedomosť z dôvodu namietaného nesprávneho a nezákonného postupu súdu pri doručovaní;

- b) k vyjadreniu zákonnej sudkyne podotkol, že neuviedla žiadne nové skutočnosti a/alebo tvrdenia rozhodné pre toto konanie a že obsah jej vyjadrenia je totožný s obsahom napadnutého uznesenia;
- c) dôvod, ktorým sťažovateľ odôvodnil svoj návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti napadnutému rozsudku, sa nachádza mimo jeho vôľovej sféry, a preto sa domnieva, že predmetný dôvod je dostatočne a presvedčivo ospravedlniteľný, čo mal súd pri vydaní napadnutého uznesenia zohľadniť, a ak tak neurobil, odňal mu právo poslednej možnej procesnej obrany v súdnom konaní;
- d) pokiaľ ide o možnosť rozhodnutia ústavného súdu bez ústneho pojednávania, sťažovateľ zdôraznil, že okresný súd neuviedol žiadnu (novú) právnu argumentáciu, ktorá by vyvrátila alebo aspoň čiastočne spochybnila právne závery sťažovateľa o nesprávnosti a nezákonnosti postupu súdu pri doručovaní alebo z ktorej by mala aspoň čiastočne vyplývať správnosť a ústavná udržateľnosť sťažnosťou napadnutého uznesenia a s tým súvisiacia údajná neopodstatnenosť jeho sťažnosti.

IV.

K ústnemu pojednávaniu

14. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov a písomností predložených ústavnému súdu, ako aj s prihliadnutím na predmet konania je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie, resp. hlbšie objasnenie veci.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti v časti prijatej na ďalšie konanie je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti napadnutému rozsudku.

16. Porušenie svojich práv vidí sťažovateľ v tom, že okresný súd mu riadne nedoručil napadnutý rozsudok, ten nenadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť a aj napriek tomu je na jeho základe vedená exekúcia, a ďalej v tom, že okresný súd sa v napadnutom uznesení nevysporiadal s podstatnou skutočnosťou, a tou je otázka (ne)doručenia napadnutého rozsudku sťažovateľovi na adresu bydliska (miesta, kde sa zdržoval) podľa § 46 OSP.

17. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

18. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

19. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

19.1 V tomto ohľade ústavný súd dopĺňa, že uznesenie síce predstavuje jednoduchšiu procesnú formu rozhodovania všeobecných súdov, avšak i ono musí obsahovať aspoň stručné odôvodnenie (I. ÚS 236/2019). Citované zákonné ustanovenie vychádzajúce z koncepcie práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 dohovoru, ktorý v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zaväzuje súdy k odôvodňovaniu rozhodnutí, však nemôže byť chápané tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument. V prípade, ak by sa súdne rozhodnutie obmedzovalo iba na samotný výrok bez ďalšieho odôvodnenia, len ťažko by bolo možné považovať konanie, v ktorom bolo vydané, za spravodlivé (rozsudok ESLP vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, § 61). Stručná forma odôvodnenia predstavuje predovšetkým objasnenie základných dôvodov, ktoré viedli k prijatiu uznesenia a ktoré sú spôsobilé výrok uznesenia rozumne a preskúmateľným spôsobom vysvetliť (rozsudok ESLP vo veci Karakasis v. Grécko zo 17. 10. 2000).

20. Podľa § 46 OSP účinného v čase pri doručovaní rozsudku v namietanej veci bolo možné adresátovi doručiť písomnosť v byte, v sídle (mieste podnikania), na pracovisku alebo kdekoľvek bol zastihnutý a v prípade doručovania zásielky do vlastných rúk, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiaval, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomil, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostal i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uložil doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomil. Ak si adresát zásielku počas jej uloženia nevyzdvihol, považoval sa deň, keď bola zásielka vrátená súdu, za deň doručenia, i keď sa adresát o tom nedozvedel.

21. Občiansky súdny poriadok účinný v čase, keď bol vydaný napadnutý rozsudok, upravoval postup pri doručovaní písomností, ktoré treba doručiť do vlastných rúk, odlišne od v súčasnosti účinného Civilného sporového poriadku, ktorý terminologicky opustil doručovanie fyzickej osobe do miesta, kde sa zdržiava, resp. do miesta bydliska. Podľa novej právnej úpravy súd doručuje písomnosti fyzickej osobe, ak adresát neuviedol inú adresu na doručovanie, na adresu evidovanú v registri obyvateľov (evidovaná adresa trvalého pobytu alebo prechodného pobytu) alebo adresu miesta pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky podľa druhu pobytu cudzinca.

22. Ústavný súd z vyžiadaného súdneho spisu v tejto veci zistil, že napadnutý rozsudok nebol sťažovateľovi doručovaný postupom podľa § 46 OSP na adresu miesta, kde sa zdržoval a ktorú žalobca označil v podanej žalobe, ale iba postupom podľa druhej vety § 47 ods. 2 OSP, čo potvrdil aj samotný okresný súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti.

23. V tejto súvislosti je potrebné prisvedčiť argumentácii sťažovateľa, že postup doručovania písomností podľa druhej vety § 47 ods. 2 OSP bol v poradí až tretím spôsobom doručovania napadnutého rozsudku sťažovateľovi po tom, ako by sa súdu nepodarilo doručiť mu ho na miesto,

kde sa v tom čase zdržoval a ktoré bolo súdu známe z podanej žaloby a rovnako tak z odpovede Sociálnej poisťovne, ani pri druhom opakovanom doručovaní predmetnej písomnosti na to isté miesto.

24. Ako ústavný súd uviedol v náleze sp. zn. I. ÚS 119/07, v prípade náhradného doručovania, ktoré okresný súd uplatnil v súlade s § 47 ods. 2 OSP, je uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomností nastanú *ex lege* po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia je právno-technický postup, pomocou ktorého sa považuje za existujúcu situácia, ktorá je zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľuje, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia ako nástroj odmietnutia reality právom je nástrojom výnimočným, striktno určeným pre naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať (pozri čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa ktorého možno štátnu moc uplatňovať len v prípadoch a stanovených medziach spôsobom, ktorý ustanoví zákon).

25. V danom prípade okresný súd konštatoval, že napadnutý rozsudok bol sťažovateľovi doručený na adresu sídla mestského úradu mesta Zvolen tzv. náhradným doručením, a to upozornením o doručení písomnosti zverejneným na úradnej tabuli mesta. Takýto postup však nemožno aprobovať, keďže okresný súd sa najskôr mal pokúsiť doručiť predmetné písomnosti vrátane napadnutého rozsudku na adresu miesta, kde sa sťažovateľ v tom čase zdržoval a ktoré bolo súdu známe z podanej žaloby.

26. Len riadne a zákonným predpisom vyhovujúce doručenie rozhodnutia má ten dôsledok, že odvolacia lehota začína plynúť osobe, ktorej je doručené (porov. rozh. 19/1968 Zbierka súdnych rozhodnutí a oznámení).

27. Vzhľadom na uvedené tak podľa názoru ústavného súdu nebola splnená ani len základná zákonná požiadavka na zamietnutie návrhu sťažovateľa na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti napadnutému rozsudku, tak ako to vyžaduje § 122 CSP. Okresný súd sa v napadnutom uznesení nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa týkajúcou sa splnenia tejto podmienky, že napadnutý rozsudok mu nebol riadne doručený, čo zakladá dôvodnosť jeho návrhu na odpustenie zmeškania lehoty.

28. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia nevysporiadal s podstatnými argumentmi sťažovateľa uplatnenými v jeho návrhu podanom podľa § 122 CSP, pretože nezohľadnil zákonný predpoklad na svoje rozhodovanie, ktorým je riadne doručenie rozhodnutia súdu, ku ktorému žiada strana sporu navrátenie lehoty. Okresný súd podľa názoru ústavného súdu pri svojom rozhodovaní nedostatočne zisťoval, či vôbec sťažovateľovi začala plynúť lehota na podanie odvolania, a keďže túto skutočnosť nemal spoľahlivo zistenú a preverenú, je potrebné považovať napadnuté uznesenie za ústavne neudržateľné.

29. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v dôsledku uvedeného nesprávneho a nezákonného procesného postupu okresného súdu pri doručovaní napadnutého

rozsudku a následne nezohľadnením tejto skutočnosti pri zamietnutí návrhu sťažovateľa na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti napadnutému rozsudku bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

30. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci okresnému súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (výrok 2 tohto rozhodnutia). Okresný súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

31. Zrušenie napadnutého uznesenia ako dôsledok porušenia označených práv sťažovateľa považuje ústavný súd v tejto veci za potrebné, aby sa tak okresnému súdu v ďalšom procesnom postupe poskytol priestor na nápravu existujúceho právneho stavu, t. j. na rozhodnutie o sťažovateľom podanom návrhu so zohľadnením tej skutočnosti, že mu napadnutý rozsudok nebol riadne doručený, a následne na postúpenie veci odvolaciemu súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní.

VI.

Trovy konania

32. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 691,34 eur (bod 3 výroku tohto rozhodnutia).

33. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3]. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je 10,87 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu a replika k vyjadreniu okresného súdu), čo predstavuje sumu 576,12 eur a spolu s 20 % daňou z pridanej hodnoty celkovo sumu 691,34 eur.

34. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 19. mája 2022

Miloš Maďar
predseda senátu